

Magdalena Ostrowska

Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Słowa kluczowe: aplikacje mobilne, czytelnictwo, e-booki, książki elektroniczne

Key words: readership, e-books, electronic books

APLIKACJE DLA CZYTELNIKÓW – PRZEGLĄD I CHARAKTERYSTYKA

Sprzedaż urządzeń mobilnych (m.in. smartfonów i tabletów) zarówno w Polsce, jak i na świecie ciągle rośnie. W 2014 r. w kraju było 26,5 mln użytkowników telefonów komórkowych, co stanowi 69% populacji państwa. Prawie połowę tej liczby – 12,7 mln osób – stanowili posiadacze smartfonów¹. Natomiast tabletów, w okresie od maja 2013 do maja 2014 r., sprzedano ponad 1,6 mln². W roku 2014 firma Android po raz pierwszy w historii dostarczyła ponad miliard urządzeń (dokładnie 1,04 mld) z tym systemem operacyjnym na świecie. Rok wcześniej było 780 mln. Wskazuje to na wyraźną tendencję wzrostową³.

Oferta aplikacji mobilnych wzrasta dzięki stale rosnącej liczbie użytkowników urządzeń mobilnych. Aplikacja mobilna to ogólna nazwa oprogramowania działającego na urządzeniach przenośnych, takich jak smartfony, palmtopy czy tablety. W zależności od celu i sposobu ich wykorzystywania, można je podzielić na cztery grupy:

- samodzielne, czyli działające bez potrzeby dostępu do Internetu,
- klienckie – tworzone na potrzeby klienta, łączą się z odpowiednim serwerem przez Internet,

¹ KM, *26,5 mln Polaków korzysta z telefonów komórkowych, prawie połowa ma smartfony*, <http://www.wirtualnemedial.pl/arttykul/26-5-mln-polakow-korzysta-z-telefonow-komorkowych-prawie-polo-wa-ma-smartfony> [dostęp: 25.03.2015].

² Łada D., *Jaki jest rynek tabletów w Polsce?*, <http://www.imagazine.pl/2014/07/29/jaki-jest-rynek-tabletow-w-polsce/> [dostęp: 25.03.2015].

³ Pracki A., *Ponad miliard smartfonów z androidem sprzedanych w 2014 roku*, http://www.purepc.pl/urzadzenia_mobilne/ponad_miliard_smartfonow_z_androidem_sprzedanych_w_2014_roku [dostęp: 25.03.2015].

- internetowe – tzw. strony mobilne,
- gry komputerowe⁴.

W 2013 r. 46% posiadaczy smartfonów korzystało z aplikacji mobilnych⁵. W tym samym roku internetowe sklepy Google Play oraz AppStore ogłosiły przekroczenie miliona aplikacji dostępnych w swojej ofercie⁶. W przypadku badań obejmujących rok 2014 podaje się, że w sklepie Google jest dostępnych prawie 1,4 mln aplikacji, czyli około 300 tys. więcej niż w sklepie Apple⁷. Natomiast w Windows Phone Store w sierpniu 2014 r. liczba aplikacji przekroczyła 300 tys.⁸

Aplikacje ułatwiają życie, organizują je, bawią i uczą. Przygotowywane są z myślą o tym, by odpowiadać na indywidualne potrzeby użytkowników. Wśród dostępnej oferty znajdują się także propozycje dla miłośników książek. Skoncentrowane są przede wszystkim na możliwości czytania publikacji elektronicznych na urządzeniach mobilnych, ale także rozszerzono je o inne przydatne narzędzia czy usługi. Zaprezentowane niżej aplikacje są – przynajmniej w podstawowej wersji – darmowe. Zostały przetestowane na urządzeniu z systemem operacyjnym Android. Większość z nich zajmuje wysoką pozycję na liście najlepszych aplikacji w sklepie Google Play w kategorii „Książki i materiały źródłowe”⁹. Ponadto otrzymują wysokie oceny użytkowników. Wappad plasuje się na wspomnianej liście już na drugim miejscu, z oceną użytkowników 4,5 (w pięciostopniowej skali); Moon+ Reader zajmuje miejsce dziesiąte, ocena użytkowników 4,4; Kindle – 17, ocena 4,1; Lubimyczytać – 20, ocena 3,9; Aldiko-Book Reader – 21, ocena 4,2; Fb Reader – 32, ocena 4,6; Nexto – 35, ocena 3,5. Pozostałe, czyli Publio, PBC oraz Czytelnik Mak+ znajdują się dalej, poniżej setnej pozycji. Przyczyną może być fakt, że są to aplikacje polskich twórców, wyłącznie w języku polskim, bardziej specjalistyczne od pozostałych. Powyższe programy szeregują się podobnie w przypadku liczby pobrań przez użytkowników. Ponad dziesięć milionów ściągnięć ze sklepu Google Play osiągnęły: Wappad, Moon+ Reader, Kindle, Aldiko-Book Reader i Fb Reader. Natomiast Nexto Reader zostało pobrane ponad sto tysięcy razy, Lubimyczytać – ponad pięćdziesiąt tysięcy, Publio – ponad pięć tysięcy, a PBC Mobile oraz Czytelnik Mak+ od stu do pięciuset razy. Zasady działania i charakterystyka wymienionych aplikacji zostaną omówione poniżej.

⁴ *Aplikacje mobilne*, <http://www.awesomeit.pl/oferta/oprogramowanie/aplikacje-mobilne> [dostęp: 25.03.2015].

⁵ *Smartfonizacja w Polsce 2014 – najważniejsze liczby i infografika*, <http://www.jestem.mobi/2014/02/smartfonizacja-w-polsce-2014-najwazniejsze-liczby-infografika/> [dostęp: 25.03.2015].

⁶ Marek, *Google play ma już milion aplikacji*, <http://www.technowinki.onet.pl/aktualnosci/google-play-ma-juz-milion-aplikacji/j29v8> [dostęp: 25.03.2015]; *W amerykańskim sklepie AppStore jest już ponad milion aplikacji*, <http://www.mobirank.pl/2013/12/08/w-amerykanskim-sklepie-app-store-jest-juz-ponad-milion-aplikacji/> [dostęp: 25.03.2015].

⁷ *Google play i App Store*, <http://www.spidersweb.pl/2015/01/google-play-app-store-aplikacje.html> [dostęp: 25.03.2015].

⁸ Cyganek A., *Windows store ma 300 tysięcy aplikacji w bazie*, <http://www.gsmmaniak.pl/336810/windows-store-300-tysiecy-aplikacji-bazie/> [dostęp: 25.03.2015].

⁹ *Najlepsze aplikacje – książki i materiały źródłowe*, https://www.play.google.com/store/apps/category/BOOKS_AND_REFERENCE/collection/topselling_free [dostęp: 25.03.2015].

Kindle

Kindle to popularne urządzenie do czytania e-booków, ale także darmowa aplikacja, pozwalająca czytać pliki książkowe również na innych urządzeniach niż czytniki tej marki. Aplikacja firmy Amazon powstała w 2009 r., w pierwszej kolejności na komputery. Nazywała się „Kindle for PC”. W 2010 r. opracowano wersję na komputery Macintosh. Pół roku później na rynku dostępna już była edycja na systemy Android, iOS oraz telefony BlackBerry, a w 2011 r. – na Windows Phone¹⁰.

Aplikacja Kindle wymaga założenia konta w systemie. Możliwe jest dokonanie tego z poziomu aplikacji, bez przechodzenia na stronę internetową w celu zalogowania. Program działa w języku angielskim, nie został przetłumaczony na język polski.

Po pierwszym uruchomieniu aplikacji pojawia się najpierw komunikat odsyłający do e-księgarni KindleStore, w której można bezpośrednio dokonywać zakupów. Funkcja ta jest bardzo promowana. Użytkownik, aby odnaleźć poszukiwaną pozycję w sklepie, może to zrobić poprzez wyszukiwarkę, wpisując tytuł lub autora, albo poprzez przeszukiwanie proponowanych działów, np. „Kindle Best Sellers”. W większości przypadków aplikacja proponuje darmowe fragmenty publikacji, jeszcze przed kupnem. Ciekawą funkcją jest „KindleUnlimited”, w której za opłatą 9.99\$ miesięcznie użytkownik uzyskuje dostęp do ponad 700 000 tytułów i tysięcy audiobooków. Klient po pobraniu aplikacji otrzymuje ofertę bezpłatnego 30-dniowego trialu tejże funkcji.

Początkowo aplikacja może wprowadzać w błąd, gdyż nie widnieje w niej opcja korzystania z innych publikacji niż zakupione poprzez KindleStore. Użytkownik może jednak odnaleźć na swoim urządzeniu folder *Kindle* i umieścić tam bezpośrednio tytuły posiadane z innych źródeł. Kindle nie obsługuje plików ePub, czyli jednego z dwóch najpopularniejszych formatów plików elektronicznych książek. Dostępne są natomiast pliki w formacie mobi.

Gdy w Kindle znajduje się pierwszy e-book, automatycznie włącza się minutorial (instrukcja), informujący użytkownika o różnych opcjach ustawień i preferencjach, np. o zmianie jasności ekranu, wyborze fontów, wielkości liter, kolorze tła (białe, czarne, sepia i zielone), interlinii czy szerokości marginesów. Publikacje można więc dostosowywać w różnorodny sposób, jednak największe możliwości zmiany ustawień będą dostępne w przypadku publikacji zakupionych poprzez KindleStore. Strona startowa zmienia się, gdy użytkownik posiada publikacje w systemie. Klient nadal ma dostęp do sklepu KindleStore, jednak w pierwszej kolejności wyświetla się lista posiadanych już książek.

Z Kindle można również korzystać offline, dostęp do Internetu potrzebny jest wyłącznie w dwóch przypadkach: zakładania konta i zakupu pozycji poprzez KindleStore.

¹⁰ *Amazon Kindle*, http://www.pl.wikipedia.org/wiki/Amazon_Kindle [dostęp: 25.03.2015].

Nexto

Nexto to aplikacja połączona z e-księgarnią o tej samej nazwie. Zajęła pierwsze miejsce w Polsce i drugie w Europie w konkursie organizowanym przez MasterCard dla najlepszej mobilnej aplikacji zakupowej¹¹. Nexto umożliwia czytanie e-booków w formacie ePub i PDF, natomiast nie obsługuje formatu mobi, czyli odwrotnie niż w przypadku Kindle. Umożliwia także odtwarzanie audiobooków w formacie MP3. Dostępna jest na systemy Android i iOS.

Po pierwszym uruchomieniu aplikacji użytkownik ma możliwość wyboru: czy chce się zalogować, zarejestrować czy korzystać z Nexto jako gość. W przypadku ostatniej opcji nie ma możliwości korzystania z innych publikacji niż te zaproponowane przez sklep. Program wykazuje różnice w szacie graficznej prezentowanej dla zalogowanego użytkownika i dla gościa. Konto można założyć z poziomu aplikacji. Po dokonaniu tej czynności w bibliotece pojawiają się dwie pierwsze darmowe książki: *Zew krwi* autorstwa Jacka Londona i *Kariera Nikodema Dyzmy* Tadeusza Dołęgi-Mostowicza.

Bezpośrednio poprzez aplikację klient może dokonywać zakupów książek z asortymentu e-księgarni Nexto.pl. Poza książkami znajdują się w jej asortymencie także audiobooki oraz prasa (w tym prenumerata wybranych gazet i czasopism).

Książki pobrane z serwisu Nexto nie sprawiają żadnego problemu aplikacji: wczytywane są bez większych opóźnień czy błędów. Użytkownik może także korzystać z e-booków z innych źródeł, umieszczając je w folderze nexto/user. Ponadto pliki można odnaleźć automatycznie za pomocą funkcji *importuj*. Jednak w przypadku publikacji spoza sklepu Nexto pojawia się wielokrotnie raport o błędzie lub tekst jest wolniej wczytywany przez urządzenie. Powyższe niedogodności pojawiły się w przy nowszych edycjach programu, wcześniej błędy tego typu występowały marginalnie.

Nexto Reader umożliwia klientom zmianę wielu ustawień: wybór krojów i rozmiaru pisma, zmianę układu tekstu, koloru tła (biały, sepia, czarny), marginesów, interlinii i wyrównania, opcje rozjaśnienia i przyciemnienia ekranu. Aplikacja pozwala również na robienie zakładek w czytanej książce, które udostępnia potem w formie listy obok spisu treści. Zapamiętuje także automatycznie ostatnią stronę z czytanego przez czytelnika tytułu. Gdy w aplikacji znajdują się już książki to można z niej korzystać offline – jednak działa ona wówczas nieco wolniej.

Nexto oferuje możliwość przeszukiwania pełnotekstowego posiadanych plików. Korzystając z ikonki lupy przed użytkownikiem pojawia się opcja: *szukaj*. Po wpisaniu poszukiwanej frazy wyświetla się lista rozdziałów wraz z krótkim fragmentem zawierającym dane wyrażenie. Wybór jednego z fragmentów przenosi czytelnika do odpowiedniej strony w książce.

¹¹ Nagroda dla Nexto Reader, http://www.rynek-ksiazki.pl/archiwum/y2013m4/nagroda-dla-nexto-reader_34257.html [dostęp: 25.03.2015].

Menu opcji znajduje się w lewym górnym rogu ekranu. Tam użytkownik może odnaleźć zakładkę biblioteki, która wyświetla pozycje dostępne w aplikacji. Osobno znajduje się „półka” z prenumeratami cyklicznymi, w których pojawiają się tytuły, które klient zamówił w prenumeracie. Ponadto jest tam również wspomniana już opcja *importuj* oraz odsyłacz do sklepu Nexto. Na dole menu użytkownik znajdzie dostęp do ogólnych ustawień aplikacji.

Moon+ Reader

Aplikacja istniejąca w dwóch wersjach: darmowej oraz płatnej „pro”, w której nie są umieszczane reklamy. Obsługuje formaty ePub i mobi. Daje użytkownikom możliwość pobierania książek online z wielu baz. W zakładce biblioteka dostępne jest połączenie m.in. z biblioteką cyfrową Project Gutenberg, e-księgarniami Feedbooks, ManyBooks, SmashWords itp. Część publikacji można zakupić, a część należy już do domeny publicznej i jest dostępna za darmo. W podanych źródłach istnieją także tytuły oparte na licencjach typu Creative Commons. Użytkownik może również dodać własny katalog online, podając link adresu internetowego odpowiedniej bazy, biblioteki cyfrowej itp. Ponadto aplikacja oferuje możliwość umieszczania w niej książek przez czytelnika. Z poziomu programu w menu systemowym znajduje się zakładka *pliki*, a w niej dostępny jest podgląd folderów na danym urządzeniu. W ten sposób można wybrać odpowiednie pozycje i dodać je do programu. Łatwiejszą opcją jest automatyczne importowanie książek znajdujących się na urządzeniu.

Aplikacja posiada wiele opcji ustawień: zmianę wielkości i koloru kroju pisma, koloru i obrazka tła, kursywy, zmianę trybu pomiędzy dziennym i nocnym, dodawanie zakładek i notatek. Ponadto dysponuje szybkim przyciskiem umożliwiającym powrót do ostatniego czytania.

Po włączeniu publikacji użytkownik widzi tekst na obrazie pełnoekranowym. Na dolnym pasku znajdują się informacje o stanie baterii, godzinie, nazwie rozdziału i procencie przeczytanych stron.

Moon+ Reader posiada też opcję statystyk, które można w dowolnym momencie zresetować. Wśród nich są takie informacje, jak liczba książek na półce, ile z nich jest już przeczytanych oraz czas poświęcony na czytanie.

Publio

Aplikacja ta daje użytkownikowi możliwość korzystania zarówno z e-książek, jak i e-prasy. Obsługuje formaty ePub i PDF. Umożliwia zakupy z poziomu programu oraz dodawanie plików tekstowych poprzez opcję *dodaj książkę*, która pozwala

na wyszukiwanie publikacji w folderach znajdujących się na urządzeniu. Trudno jest jednak korzystać z programu bez założonego konta, wiele opcji jest wówczas niedostępnych. Teoretycznie możliwe jest jego założenie z poziomu aplikacji, ale wówczas pojawia się komunikat o błędzie. Lepszym rozwiązaniem jest założenie konta poprzez stronę internetową i późniejsze wykorzystanie danych logowania w aplikacji.

Publio pozwala na zmianę kilku opcji tekstu, m.in. wielkości kroju pisma, marginesów, jasności tła oraz tryb nocny bądź dzienny. Jednak bez zalogowania każda książka wymaga ponownego zmieniania ustawień przez czytelnika. Użytkownik po wybraniu interesującej go pozycji ma bezpośredni dostęp do spisu treści, zakładki i cytatów, ma możliwość robienia notatek. Bardzo funkcjonalna jest ikonka zakładki, która pozwala szybko i łatwo zaznaczyć, gdzie zakończono czytanie.

Fb Reader

Powyższa aplikacja obsługuje formaty ePub i mobi. Po pierwszym uruchomieniu Fb Readera pojawia się instrukcja, jak z niego korzystać.

Aplikacja pozwala użytkownikowi na wyszukiwanie publikacji poprzez tzw. wyszukiwanie sieciowe. Czytelnik może wówczas przeszukiwać dostępne katalogi bibliotek cyfrowych lub e-księgarni, np. Feedbooks czy ManyBooks, bądź dodawać nowe – poprzez podanie adresu ich strony internetowej. W aplikacji znalazła się również polska baza Wolne Lektury. Ponadto można do niej dodać pliki pobrane wcześniej z innych źródeł. Czytelnik może to zrobić korzystając z opcji wyszukiwania: należy wpisać tytuł lub autora książki, a program znajdzie odpowiedni plik na urządzeniu.

Aplikacja umożliwia tworzenie własnej biblioteki: personalizację półek, dodawanie odsyłaczy typu *ulubione*, *ostatnio czytane*. Książki sortowane są automatycznie po autorze, tytule, seriami czy etykietami. Jednak żeby użytkownik mógł korzystać z widoku półek musi zainstalować dodatkową aplikację: Fb Reader Bookshelf.

Fb Reader oferuje klientowi cały pakiet zmiennych opcji: wybór rodziny krojów pisma, ich rozmiar, interlinie, wyrównanie, zmianę koloru tła (biały, czarny, sepia), koloru tekstu, rozmiaru marginesów, przełączanie między trybem dziennym i nocnym itp. Dostępna jest również opcja osobnych ustawień w przypadku tytułów czy przypisów. Istnieje możliwość zostawiania zakładek w publikacjach, podgląd biblioteki, bibliotek sieciowych i spisu treści. Co ciekawe, aplikacja posiada opcję *sharebook*, która daje możliwość udostępniania książki poprzez wifi, e-mail, dropbox itp.

Niestety, nie wszystkie opcje ustawień zostały przetłumaczone na język polski. Wygląda to niezbyt przejrzysto, gdy część tekstu jest w języku polskim, a część – w angielskim. W aplikacji pojawiają się też reklamy.

AldikoBook Reader

Powyższa aplikacja dostępna jest na system operacyjny Android. Połączona jest z e-księgarnią Feedbooks. Aby dokonywać zakupów klient musi mieć w niej założone konto. Rejestracji można dokonać z poziomu aplikacji, a ceny podane są w funtach. Publikacje można też pobrać z innych katalogów – wśród proponowanych czytelnik może znaleźć m.in. Smashwords czy O'ReillyEBooks, ale także dodać własne źródło, np. biblioteki cyfrowe. Ponadto korzystając z opcji *pliki* użytkownik może odnaleźć na swoim urządzeniu inne książki i dodać je do biblioteczki. Aplikacja obsługuje takie formaty, jak ePub, PDF oraz teksty szyfrowane za pomocą Adobe DRM.

Po pierwszym uruchomieniu programu użytkownik przeprowadzany jest przez krótki instruktaż, informujący jak się nim posługiwać. Przy następnym włączeniu Aldiko wyświetla trzy zakładki: *ostatnio czytane*, w której znajduje się lista książek wraz z informacjami kiedy ostatnio je czytano i na której stronie skończono, *bibliotekę* z wizualizacją półek oraz *ostatnio dodane*.

Aplikacja zezwala na dodawanie podkreśleń i notatek oraz robienie zakładek w czytanych tytułach. Posiada wyszukiwarkę pełnotekstową i dostęp do spisu treści. Tryb czytania można zmienić pomiędzy dziennym lub nocnym, rozjaśnić lub przyćmienia ekran, powiększyć tekst, zmienić orientację czytania czy rozstaw marginesów. Menu daje użytkownikowi kilka opcji. Zakładka *książki* zawiera listę ostatnio czytanych e-booków, *autorzy* – publikacje posegregowane są według autorów alfabetycznie, *tagi* – zazwyczaj dotyczą gatunków, ale czytelnik ma możliwość dodawania dowolnej liczby własnych tagów oraz *kolekcje* – również użytkownik wprowadza własne ustawienia, aplikacja podpowiada jedynie opcję *moje ulubione*.

Po zaznaczeniu fragmentu tekstu Aldiko wyświetla kilka możliwych opcji: *zaznacz*, *uwaga*, *podziel się* (umożliwia ona przesłanie danego fragmentu poprzez np. Gmail czy Facebook), *słownik* oraz *szukaj*.

Wattpad

Aplikacja dostępna dla systemów Android, iOS oraz KindleFire. Wattpad został określony przez twórców jako „YouTube dla e-booków”¹². Program oferuje wyłącznie darmowe książki elektroniczne z dostępnej bazy, nie przewiduje możliwości odczytania plików z innego źródła. Książki w aplikacji podzielone są na wiele kategorii, np. horror, romans, fantasy. Większość publikacji jest anglojęzyczna, ale można także znaleźć wiele tytułów w języku polskim (dokładna liczba nie jest znana).

¹² Barczak S., *WattPad, czyli darmowe czytanie na małym ekranie*, <http://www.antyapps.pl/wattpad-czyli-darmowe-czytanie-na-malym-ekranie> [dostęp: 25.03.2015].

Dostępna jest także klasyka funkcjonująca w domenie publicznej, np. *Romeo i Julia* czy *Sherlock Holmes*. Publikacje nowsze, jeśli znajdują się w aplikacji, są zazwyczaj umieszczane tam nielegalnie, bez zgody wydawców czy autorów. Dzieje się tak dlatego, że Wattpad z założenia powstał dla początkujących pisarzy bądź osób chcących się podzielić swoją twórczością. Dlatego w powyższej aplikacji najwięcej jest dostępnych tzw. fanficków, które nie zawsze prezentują wysoki poziom. W zamian czytelnicy uzyskują treści unikatowe, niedostępne w szerszym obiegu.

Przeczytane publikacje można komentować razem z innymi użytkownikami. Opinie dodaje się do danych rozdziałów lub wybranych fragmentów. Opcja ta jest jednak dostępna jedynie po zalogowaniu. Konto można założyć z poziomu aplikacji.

Wattpad po wybraniu tekstów, które interesują użytkownika, działa również offline. Archiwizacja tytułów powoduje, że zajmują mniej miejsca na urządzeniu, ale wówczas są jedynie dostępne podczas połączenia z Internetem. Gdy publikacje są aktualizowane, np. poprzez dodanie nowego rozdziału, czytelnik otrzymuje powiadomienie. Z poziomu aplikacji użytkownik może dodać swoje teksty – w całości lub pojedyncze rozdziały.

Lubimyczytać

Aplikacja stworzona w 2012 r. przez serwis o tej samej nazwie. Początkowo powstała jedynie na system operacyjny Android, obecnie jest także dostępna w App-Store oraz Windows Store. Inwestycja współfinansowana była ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego¹³. Aplikacja pozwala m.in. na zapoznanie się z fragmentami książek, informacjami o autorach, wiadomościami ze świata literatury, jak również wymienianie się opiniami na temat lektur ze znajomymi.

Aby korzystać z aplikacji użytkownik musi mieć założone konto w serwisie. Można to zrobić z poziomu programu, bez przechodzenia na stronę lubimyczytac.pl. Aplikacja stanowi w pewnym stopniu uproszczoną wersję serwisu. Jej podstawowym zadaniem jest wyszukiwanie książek – dostępne są trzy sposoby: poprzez zdjęcie okładki (nie zawsze jest to efektywne, zdjęcie musi być dobrej jakości, zbyt mocno ilustrowane okładki także czasem stanowią problem), poprzez skan kodu kreskowego lub tradycyjnie, wpisując w wyszukiwarce autora, tytuł, cytat (musi istnieć w bazie cytatów serwisu) lub nr ISBN. W podstawowej wersji aplikacja jest darmowa, ale wówczas użytkownik ma możliwość wyszukania tylko stu książek za pomocą zdjęć okładek. By móc dalej wyszukiwać w ten sposób, należy wyku-

¹³ Kwiatkowi A., *Premiera aplikacji Lubimyczytac.pl na Windows Phone*, <http://www.windows-phone.pl/2013/premiera-aplikacji-lubimyczytac-pl-na-windows-phone/> [dostęp: 25.03.2015].

pić wersję „pro”. Z niej usunięte są także reklamy, które wyświetlają się w edycji bezpłatnej.

Aplikacja pozwala sprawdzić zawartość biblioteczki i wirtualnych półek użytkownika. W wersji podstawowej istnieją trzy półki: *teraz czytam*, *przeczytane* i *chcę przeczytać*. W serwisie można dodać ich więcej, o dowolnych nazwach i zawartości, w aplikacji istnieje jedynie możliwość ich usunięcia.

W zakładce *co nowego* znajdują się artykuły i aktualności ze strony głównej serwisu, recenzje i konkursy. Aplikacja umożliwia dostęp do bazy posiadanych kontaktów, możliwe jest wyszukiwanie osób o podobnych gustach, także z zawężeniem do „okolic”, jeśli przy rejestracji podamy miejscowość. Do zakładki *e-booki* trafiają czytane fragmenty i całe e-booki z serwisu. Minusem jest brak listy dostępnych w ten sposób publikacji. Użytkownik musi sam wyszukać interesujący go tytuł i sprawdzić czy istnieje przy nim przycisk *czytaj*, dający dostęp do fragmentu lub całej książki.

Moje konto to zakładka zawierająca dane i zbierane informacje przez użytkownika. Tu istnieje możliwość zmiany ustawień, odbierania wiadomości, znalezienia wpisanych opinii, ulubionych autorów i cytatów czy rekomendacji. W przypadku tego ostatniego serwis analizuje, co czytelnik dodaje do biblioteczki i „podpowiada”, co jeszcze mogłoby się spodobać. Ponadto pozwala także porównywać biblioteczkę z innymi użytkownikami lub znaleźć osoby o podobnych zainteresowaniach czytelnicznych.

Aplikacja, aby działać, wymaga dostępu do Internetu. Minusem jest również powolne ładowanie się programu. Podobna sytuacja zdarza się również serwisowi internetowemu.

Czytelnik MAK+

Powyższa aplikacja umożliwia korzystanie z zasobów bibliotek posługujących się systemem MAK+. Została stworzona przez Instytut Książki. Jest to dotychczas jedyne takie rozwiązanie w Polsce. Pozwala na jednoczesne przeglądanie zasobów ponad 700 bibliotek. Zaprezentowana została po raz pierwszy podczas konferencji „Cyfrowa Kultura”, której celem było przedstawienie wpływu technologii informatycznych na funkcjonowanie instytucji kultury¹⁴. Początkowo powstała z myślą o użytkownikach iPadów oraz iPodów. Została wprowadzona do użytku we wrześniu 2011 r., obecnie, od 2012 r., dostępna jest także dla systemu operacyjnego Android, w planach jest także wersja Windows Mobile.

Aplikacja umożliwia przeszukiwanie katalogów wszystkich bibliotek korzystających z systemu MAK+, a w przypadku bibliotek, w których czytelnik jest zarejestro-

¹⁴ *Mak+*, <http://www.makplus.pl/dzial/index.html?wersjaJezykowaId=pl&dzialId=41&artykulId=1288> [dostęp: 25.03.2015].

wany, także sprawdzanie statusów pozycji wypożyczonych bądź ich rezerwowanie. Można z niej korzystać będąc zalogowanym lub nie – w tym przypadku kilka dodatkowych opcji będzie niedostępnych. Wymaga ciągłego dostępu do Internetu.

Daną publikację można wyszukać poprzez tytuł, autora lub hasło przedmiotowe. Aplikacja odnajdzie wówczas daną pozycję we wszystkich bibliotekach jakie znajdują się w bazie. Wyszukiwanie można zawęzić do danego województwa lub konkretnej biblioteki. Opcje pozwalają zmienić także samo wyszukiwanie: dokładne lub podobne w przypadku, gdy nie jest znany dokładny tytuł. Możliwa jest także zmiana maksymalnej liczby wyświetlanych wyników – od 20 do 100.

PBC Mobile

Jest to aplikacja stworzona przez Polskie Badania Czytelnictwa. Zawiera dane o badanych przez firmę tytułach prasowych. Aplikacja PBC Mobile ma zapewnić szybki i wygodny dostęp do wiedzy o zasięgach tytułów prasowych i ich czytelnikach. Wyniki obejmują zagregowane najnowsze dane za okres 6 miesięcy badania. Dane są aktualizowane co miesiąc¹⁵. Została stworzona dla każdego – zarówno dla analityków mediów, jak i każdej osoby zainteresowanej rynkiem prasowym w Polsce. Działa na iOS i Androidzie po ściągnięciu aplikacji z już załadowanymi danymi. Dostępu do Internetu wymaga jedynie zakładka *news*, w której zamieszczane są wiadomości dotyczące rynku prasy i nowych technologii.

PBC umożliwia szybki dostęp do informacji o ponad 170 tytułach. Projekt Czytelnictwa Prasy PBC jest jednym z największych tego typu badań na świecie, zbierającym rocznie 42 tys. wywiadów próby losowej¹⁶. Przy każdym przebadanym tytule aplikacja wyświetla informację, na jakiej próbie badanych zostały oparte dane wyniki. Zasięgi tytułów oparte są na wskaźniku CPW (Czytelnictwo Przeciętnego Wydania). Jest to wskaźnik informujący o średniej liczbie czytelników jednego wydania tytułu, będący odpowiednikiem podstawowego miernika zasięgu tytułu, znanego na świecie jako AIR (*Average Issue Readership*). Badania przeprowadzane są dla osób mieszczących się w kategoriach wiekowych od 15 do 75 lat. Aplikacja podaje również informacje o cechach społeczno-demograficznych czytelników danego tytułu: płci, wieku, wykształcenia i statusie społecznym. Dane obejmują cały kraj i poszczególne województwa. Zasięg tytułów prasowych wyrażony jest w procentach i estymacji na populację.

Zakładka *pomoc* wspomaga korzystanie z aplikacji, wyjaśnia również sposób odczytywania zawartych w niej danych.

¹⁵ PBC wprowadza aplikację mobilną prezentującą wyniki czytelnictwa prasy, <http://www.pbc.pl/news/items/172.html> [dostęp: 25.03.2015].

¹⁶ PBC mobile, <http://www.polskieapps.pl/iphone-ipad/biznes-finanse/pbc-mobile-bodlovl.html> [dostęp: 25.03.2015].

Podsumowanie

Rosnąca liczba aplikacji, także przeznaczonych dla czytelników oraz ich różnorodność sprawia, że użytkownicy wielokrotnie miewają problemy z odnalezieniem interesujących ich programów. Celem tego tekstu było więc przybliżenie najbardziej popularnych i użytecznych aplikacji dla miłośników książek. Jest to ważne, ponieważ większość z nich pozwala na odpowiednie skatalogowanie zasobów, co ułatwia później korzystanie z nich. Ponadto zwiększa się też liczba baz, które można przeszukiwać, a część programów pozwala na wyszukiwanie kilku z nich w jednym miejscu. Stale wzrastająca liczba urządzeń przenośnych pozwala wnioskować, że aplikacje będą coraz lepiej odpowiadać wymaganiom klientów.

Bibliografia

- Amazon Kindle*, http://www.pl.wikipedia.org/wiki/Amazon_Kindle [dostęp: 25.03.2015].
- Aplikacje mobilne*, <http://www.awesomeit.pl/oferta/oprogramowanie/aplikacje-mobilne> [dostęp: 25.03.2015].
- Barczak S., *WattPad, czyli darmowe czytanie na małym ekranie*, <http://www.antyapps.pl/wattpad-czyli-darmowe-czytanie-na-malym-ekranie> [dostęp: 25.03.2015].
- Cyganek A., *Windows store ma 300 tysięcy aplikacji w bazie*, <http://www.gsmaniak.pl/336810/windows-store-300-tysiecy-aplikacji-bazie/> [dostęp: 25.03.2015].
- Google play i App Store*, <http://www.spidersweb.pl/2015/01/google-play-app-store-aplikacje.html> [dostęp: 25.03.2015].
- KM, *26,5 mln Polaków korzysta z telefonów komórkowych, prawie połowa ma smartfony*, <http://www.wirtualnemedi.pl/artykul/26-5-mln-polakow-korzysta-z-telefonow-komorkowych-prawie-polowa-ma-smartfony> [dostęp: 25.03.2015].
- Kwiatkowi A., *Premiera aplikacji Lubimyczytac.pl na Windows Phone*, <http://www.windows-phone.pl/2013/premiera-aplikacji-lubimyczytac-pl-na-windows-phone/> [dostęp: 25.03.2015].
- Łada D., *Jaki jest rynek tabletów w Polsce?*, <http://www.imagazine.pl/2014/07/29/jaki-jest-rynek-tabletow-w-polsce/> [dostęp: 25.03.2015].
- Mak+*, <http://www.makplus.pl/dzial/index.html?wersjaJęzykowaId=pl&dzialId=41&artykulId=1288> [dostęp: 25.03.2015].
- Marek, *Google play ma już milion aplikacji*, <http://technowinki.onet.pl/aktualnosci/google-play-ma-juz-milion-aplikacji/j29v8> [dostęp: 25.03.2015].
- Nagroda dla Nexto Reader*, http://www.rynek-ksiazki.pl/archiwum/y2013m4/nagroda-dla-nexto-reader_34257.html [dostęp: 25.03.2015].
- Najlepsze aplikacje – książki i materiały źródłowe*, https://www.play.google.com/store/apps/category/BOOKS_AND_REFERENCE/collection/topselling_free [dostęp: 25.03.2015].
- PBC mobile*, <http://www.polskieapps.pl/iphone-ipad/biznes-finanse/pbc-mobile-bodlovl.html> [dostęp: 25.03.2015].
- PBC wprowadza aplikację mobilną prezentującą wyniki czytelnictwa prasy*, <http://www.pbc.pl/news/items/172.html> [dostęp: 25.03.2015].

- Pracki A., *Ponad miliard smartfonów z androidem sprzedanych w 2014 roku*, http://www.purepc.pl/urządzenia_mobilne/ponad_miliard_smartfonow_z_androidem_sprzedanych_w_2014_roku [dostęp: 25.03.2015].
- Smartfonizacja w Polsce 2014 – najważniejsze liczby i infografika*, <http://www.jestem.mobi/2014/02/smartfonizacja-w-polsce-2014-najwazniejsze-liczby-infografika/> [dostęp: 25.03.2015].
- W amerykańskim sklepie AppStore jest już ponad milion aplikacji*, <http://www.mobirank.pl/2013/12/08/w-amerykanskim-sklepie-app-store-jest-juz-ponad-milion-aplikacji/> [dostęp: 25.03.2015].

Streszczenie

Liczba aplikacji mobilnych rośnie w związku ze wzrastającą liczbą urządzeń mobilnych. Przygotowywane są z myślą o tym, by odpowiadały na indywidualne potrzeby użytkowników. Wśród dostępnej oferty znajdują się także propozycje dla miłośników książek. Dominują tu aplikacje, których zadaniem jest umożliwić czytanie publikacji elektronicznych na urządzeniach przenośnych, np. Kindle, Nexto, Moon+ Reader, Publio, FB Reader, Aldiko Book Reader czy Wattpad. Ponadto powstały także programy o dodatkowych funkcjach, m.in. wirtualne biblioteczki Lubimyczytać, zintegrowany system bibliotek Mak+ oraz dostęp do informacji o badaniach czytelnictwa PBC Mobile. Powyższe aplikacje zostały krótko omówione w pracy.

APPLICATIONS FOR READERS – REVIEW AND CHARACTERIZATION

Summary

The number of applications is increasing due to the growing number of mobile devices. They are prepared specifically to suit the individual needs of users. Among the available offers there are also proposals for book lovers. Dominating among them are applications, whose task is to enable the reading of electronic publications on mobile devices, eg. Kindle, Nexto, Moon+ Reader, Publio, FB Reader, Aldiko Book Reader or Wattpad. Furthermore, there are also programs with additional features including virtual library like Lubimyczytać, an integrated library system Mak+ and Access to information on clinical readership Mobile PBC. These applications are briefly discussed in the work.